

Lokaal Scenario Atelier: Deelregio Alkmaar

Uitgeest

Datum: 20 januari 2020

Locatie: Gemeentehuis Uitgeest

Inleiding:

Dit is het verslag van de bijeenkomst in de gemeente Uitgeest van 20 januari 2020. In deze bijeenkomst hebben inwoners verkend wat de mogelijke zoekgebieden zijn voor de opwek van grootschalige zon- en windenergie in de gemeente als onderdeel van de deelregio Alkmaar. Dit is gedaan met behulp van scenario's en bouwstenen. De scenario's geven inzicht in de mogelijke keuzes en de effecten daarvan. De scenario's die zijn gebruikt zijn: (1) Landschappelijke kenmerken als troef, (2) Energielandschap 2.0, (3) Lokale kracht. De scenario's zijn gemaakt door de gemeente, samen met onder meer de provincie, waterschappen, natuur- en milieuorganisaties, energiecoöperaties, bedrijfsleven en de netbeheerder. Ze zijn een middel om met elkaar het gesprek aan te gaan.

Een bouwsteen bestaat uit een bepaalde techniek van energieopwekking (bijv. windmolens), op een plek (bijv. agrarische grond), onder een bepaalde conditie (bijv. langs de snelweg). De bouwsteen heet dan "windmolen op agrarische grond langs de snelweg".

De deelnemers hebben gepraat over de scenario's en welke bouwstenen hun voorkeur hebben. Per scenario hebben ze op de kaart van de gemeente aangegeven waar de bouwstenen kunnen komen en waar zeker niet. Aan de bijeenkomst hebben 45 mensen deelgenomen. De samenstelling van de groep was als volgt: hoofdzakelijk bewoners, 3 raadsleden (als toehoorders), de wethouder. Het gesprek over de scenario's en de bouwstenen is gevoerd in 2 groepen.

Vervolg

De opbrengsten van de lokale bijeenkomsten van de 18 gemeenten in de energieregio Noord-Holland Noord worden verwerkt op een kaart. Hierop wordt aangegeven wat de mogelijke zoekgebieden zijn voor duurzame energieopwekking. Deze kaart vormt de basis van de concept-RES. De concept-RES wordt voor vaststelling aangeboden aan het College van Burgemeester en Wethouders. Na vrijgave door het College worden raadsleden gevraagd naar hun wensen en bedenkingen bij de concept-RES. Ook de deelnemers aan de regionale en lokale bijeenkomsten krijgen de concept-RES toegestuurd en daarmee de mogelijkheid om hun mening te geven.

De concept-RES wordt besproken in regionale en lokale raadsbijeenkomsten, Statenbijeenkomsten en overleggen van de Algemeen Besturen van de waterschappen. Daarnaast zal in mei '20 een regiobreed Noord-Holland overleg worden georganiseerd waarin alle raadsleden, collegeleden, bestuurders, Statenleden, leden van de dagelijks en algemeen besturen van de waterschappen binnen de regio met elkaar in gesprek kunnen gaan.

De concept-RES wordt met alle wensen, bedenkingen en meningen van deelnemers voor doorrekening aangeboden aan het Nationaal Programma RES en het Planbureau voor de Leefomgeving. Als de energieregio groen licht heeft gekregen, wordt per zoekgebied onderzocht wat een concrete plek voor zonneweides en/of windmolens zou kunnen zijn. Hierbij worden inwoners en andere belanghebbenden nadrukkelijk betrokken.

Inhoud

Beschrijving van de scenario's:	3
Bevindingen groep 1	4
1.1 Kansen, aandacht-en discussiepunten:.....	4
1.2 Gesprek over de scenario's en bouwstenen:.....	4
1.3 Scenario banner:	5
Bevindingen groep 2	7
2.1 Kansen, aandacht-en discussiepunten:.....	7
2.2 Gesprek over de scenario's en bouwstenen:.....	7
2.3 Scenario banner:	8

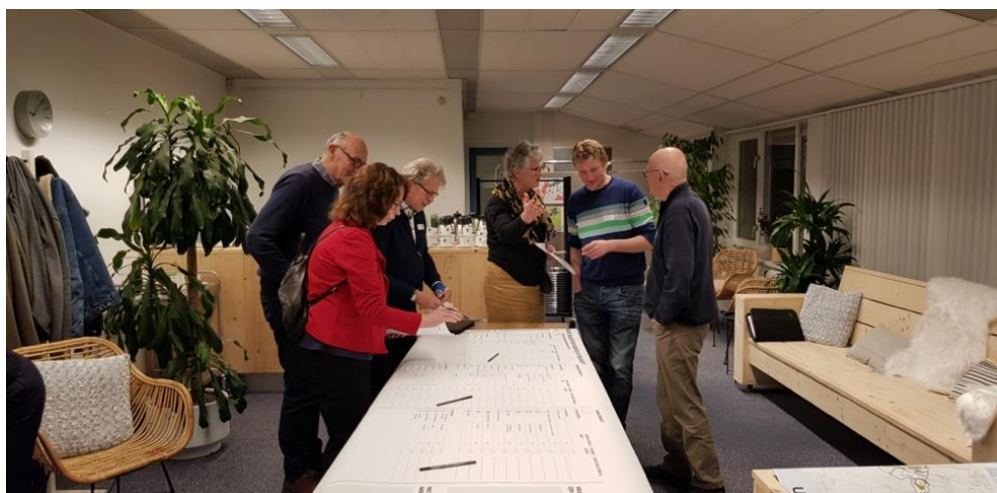

Foto 1: Carrousel langs de drie scenario's

Beschrijving van de scenario's:

Specifiek voor de deelregio Alkmaar zijn drie scenario's opgesteld, namelijk: (1) Landschappelijke kenmerken als troef, (2) Energielandschap 2.0 en (3) Lokale kracht.

Het scenario **Landschappelijke kenmerken als troef** richt zich op het behouden ofwel versterken van de diversiteit in het landschap. De belangrijkste uitgangspunten:

- De energietransitie volgt de maat van het landschap en sluit aan bij landschappelijke kenmerken.
- Zonne- en windenergie is ingepast in een beperkt aantal gebieden.
- De energietransitie wordt gezien als een kans om de biodiversiteit in gebieden waar deze nu laag is te vergroten, onder andere door zonneparken te combineren met natuurontwikkeling.

Het scenario **Energielandschap 2.0** focust op het opwekken van een grote hoeveelheid energie als regio, voor eigen verbruik en export. De belangrijkste uitgangspunten:

- Met lokale eigenaarschap wordt op kleine schaal energie geleverd voor de lokale vraag en op regionale schaal wordt grootschalig elektriciteit opgewekt voor de export.
- Het agrarische gebruik in het productielandschap transformeert naar “wind- en zonneboeren”.
- Het stedelijk landschap wordt volledig benut door daken, gevels en parkeerplaatsen in te zetten voor elektriciteitsopwekking.
- In het energielandschap is er ruimte voor ontwikkeling en innovatie.

In het scenario **Lokale kracht** staat coöperatieve opwekking en lokaal eigendom centraal. De uitgangspunten:

- De opwekking landt dicht bij de mensen en is zichtbaar.
- De baten en winst van energieopwekking vloeien terug naar de lokale gemeenschap.
- Door middel van een fonds en in samenwerking met de gemeente worden lokale doelen nagejaagd, zoals investeren in infrastructuur, de natuur en lokale verenigingen.

Bevindingen groep 1

1.1 Kansen, aandacht-en discussiepunten:

Eén of meerdere deelnemers hebben het volgende gedeeld:

Techniek en innovatie:

- Deelnemers zien mogelijkheden in het toepassen van zogenaamde “zonnebomen” i.p.v. zonneweides. Een zonneboom gaat de hoogte in en draait mee met de zon.
- Kernenergie als alternatief voor de opwek van duurzame energie. Dit werd bij meerdere tafels genoemd.

Algemeen:

Verder stelden de deelnemers vragen of uitten ze hun zorgen over de volgende onderwerpen:

- Wat gaat er gedaan worden met de rest/ afvalstromen van windmolens en zonnepanelen na de levensduur?
- Wat is het rendement van verticale windmolens?
- Hoeveel wekken we op in de 30 regio’s in de minimale varianten (en de maximale varianten)?
- Omdat de scenario’s al zijn voorgekookt vragen de deelnemers zich af wat voor bijdrage zij nog kunnen leveren.

1.2 Gesprek over de scenario’s en bouwstenen:

Gesprek over de scenario’s:

Alle deelnemers op één na zien vooral mogelijkheden voor hernieuwbare energie vanuit het scenario “Landschappelijke kenmerken als troef” (blauwe stickers) . Dit scenario sluit aan bij de wens om de aanwezig natuur te behouden. Hierbij is aangegeven dat de bouwstenen uit de 2 andere scenario’s binnen dit scenario mogelijk zijn. Er is 1 blauwe sticker geplakt bij vanuit het scenario “Lokale kracht”. Het scenario “Energielandschap 2.0” wordt als te ingrijpend gezien met betrekking tot landschap en natuur.

Gesprek over de bouwstenen:

Over bouwstenen met overwegend groene stickers:

- **Zon op grote daken** is duidelijk favoriet bij alle subgroepen (met de aantekening dat de volledige potentie benut zou moeten worden): het is een vanzelfsprekende bouwsteen.
- Ook de bouwstenen waarbij **zonnepanelen** gecombineerd kunnen worden met **parkeerplaatsen en geluidschermen** krijgen groene stickers.
- Wat betreft locaties is er een voorkeur voor zon en wind langs **infrastructuur**. Bouwstenen langs **spoorlijnen** mogen meer aandacht krijgen vinden de deelnemers. Dit in tegenstelling tot zon en wind op agrarische gronden of in de duinen

Over gemixte bouwstenen:

- Geen van de bouwstenen heeft zowel rode als groene stickers. Wel zijn er bij wind langs snelwegen en langs infrastructuur groene stickers geplakt, terwijl wind langs waterwegen juist rode stickers ontving. Dit kan gedeeltelijk worden verklaard doordat DUEC (energie coöperatie) met een windproject bezig is in Uitgeest-noord, waarbij een aantal windmolens langs de snelweg kunnen komen.

Over bouwstenen met overwegend oranje stickers:

- **Zon op agrarische gronden/ polder** krijgen veel oranje stickers:
 - Het wordt als niet mooi in het landschap ervaren. Quotes van deelnemers: “waarom grond besmetten met zonnepanelen?” en “wind is lelijk en zon is ook niet mooi”.
 - Men kan zich niet goed voorstellen hoe het plaatsen van zonneweides gecombineerd kan worden met het behoud van natuur of het versterken van de biodiversiteit.
- Ook **wind in duinen** krijgt veel oranje stickers. Het is een natuurgebied en daardoor is het niet gepast om daar windmolens te plaatsen.

1.3 Scenario banner:

SCENARIO 1: Landschappelijke kenmerken als troef				
Bouwsteen		# Groene Stickers	# Oranje Stickers	Niet Geplakt
Zon				
Zon op grote daken		6	0	
Zon op agrarische gronden:	Ingepast in polderlandschap	0	3	
	Ingepast in strandwallen	0	1	
	Op verzilte gronden	0	1	
	Bij bodemdaling			X
Zon op parkeerplaatsen		1	0	
Zon op asfalt	Op fietspaden			X
Wind				
Zoekgebied wind:	Langs waterwegen	0	1	
	Op droogmakerij	0	2	

SCENARIO 2: Energielandschap 2.0				
Bouwsteen		# Groene Stickers	# Oranje Stickers	Niet Geplakt
Zon				
Zon op agrarische grond:	Een groot veld in de Schermerpolder			X
	Langs infrastructuur in clusters	2	0	
	Op veenpolderlandschap	0	2	
	Buffer rondom bedrijfsterreinen			X
	Transformatie van glastuinbouwgebied			X
Zon op grote daken		1	0	
Zon op kassen	Transformatie huidige functie			X
Zon op parkeerplaatsen		1	0	
Zon langs dijken				X
Zon op water		0	1	
Zon op geluidschermen	Noord-Zuid/ Oost-West	2	0	
Zon op gevels				X
Zon op asfalt				X
Wind				
Zoekgebied wind:	In duingebied	0	3	
	Langs dijken			X
	Op agrarische gronden in de Schermerpolder			X
	Langs infrastructuur	1	0	
	Langs N-Wegen			X
	In glastuinbouwgebied			X
Repoweren bestaande windturbines				X

SCENARIO 3: Lokale kracht				
Bouwsteen		# Groene Stickers	# Oranje Stickers	Niet Geplakt
Zon				
Zon op dak		3	0	
Zon op agrarische gronden:	Rond stads- en dorpsranden	1	1	
	Langs spoorwegen	1	0	
	Langs bedrijfsterreinen			X
	Langs wegen	1	0	
Zon op water		0	1	
Zon op parkeerplaatsen		1	0	
Zon op geluidschermen	Noord-Zuid/ Oost-West			X

Zon op gevels				X
Wind				
Zoekgebied wind:	Rondom bebouwd gebied	0	2	
	Rondom bedrijfsterreinen	2	0	
	Langs snelwegen	1	0	
Repoweren bestaande windturbines				X

Bevindingen groep 2

2.1 Kansen, aandacht-en discussiepunten:

Eén of meerdere deelnemers hebben het volgende gedeeld:

Kansrijke locaties in de regio Alkmaar:

- Gebruik de schermer en aanvliegroutes van Schiphol.
- Windturbines langs N246.

Regelgeving en beleid:

- Duingebied is niet voor niets beschermd. Er moet goed gekeken worden naar het beleid voor natuur (deze is er niet voor niets).
- Laat beleid sturen op de bouwstenen die iedereen graag wil: zon op dak en op parkeerplaatsen verplichten.

Algemeen/ Divers:

Verder stelden de deelnemers vragen of uitten ze hun zorgen over bepaalde onderwerpen:

- Hoe combineren we alle opgaven met energieopwekking?
- Waarom is er de ambitie van het scenario 'Energielandschap 2.0' om te exporteren, in dit dichtbevolkte gebied?
- De effecten van duurzame opwek moet verder onderzocht worden.
- Wat is het effect van geluidsoverlast?

2.2 Gesprek over de scenario's en bouwstenen:

Gesprek over de scenario's:

Het scenario 'Landschapsdiversiteit als troef' spreekt aan, met name omdat het meest rekening wordt gehouden met de leefomgeving: minder verrommeling en goede inpassing zijn voorwaarden bij grootschalige opwek. Er is een discussie over of dit kiezen is tussen twee kwaden: zon of wind. Sommige mensen geven aan dat ze windturbines ook niet zo heel erg lelijk of storend vinden, andere zien het meer als 'de beste van twee slechte opties'.

Er zijn geen stickers geplaatst bij het perspectief van de andere scenario's. Wel wordt er aangegeven dat we tot 2030 vooral in moeten zetten op het benutten van bestaande oppervlakten of creëren van nieuw oppervlak boven bestaand oppervlak: daken en zon boven parkeerplaatsen. Er wordt iets minder gekeken naar de voorwaarden, het gesprek gaat met name over de plek waar de opwek zou landen.

Wind vinden sommige mensen alleen acceptabel als het echt goed is ingepast, zoals in lijnopstelling in de schermer. Een enkeling noemt wind in sterk gereduceerde mate in het duingebied, maar hier zijn veel mensen het niet mee eens.

Gesprek over de bouwstenen:

Over bouwstenen met overwegend groene stickers:

- **Zon op dak en zon op parkeerplaatsen** ziet iedereen als iets waar nu op ingezet moet worden. Er is geen negatief woord over gezegd. De voorwaardes kunnen verschillen, zodat de praktische kant van realisatie ook in collectief of in 'pacht van het dak' kan worden gedaan.
- **Wind langs waterweg en wind** in schermer zijn enkel groen gestickerd wanneer er goed rekening wordt gehouden met de bestaande structuur van het landschap.

Over gemixte bouwstenen:

- Er is discussie over **windturbines in de duinen**:
 - Wel positief, omdat we wel een grote opgave hebben.
 - Duingebied is niet voor niets een natuurgebied; buiten de praktische afweging dat dit voor 2030 echt niet kan omdat beleidsverandering te veel tijd kost.
- Er is discussie over **zon langs spoorwegen**:
 - Wel positief: dit zijn vaak restruimtes, als er dan toch ergens zon moet, dan liever daar.
 - Negatief: dit gaat juist vaak door alle landschappen heen, en je ervaart juist hier het open landschap. Langs spoorwegen in reeds bebouwd gebied is oké, maar niet t midden van de landschappen. Overigens wordt eenzelfde soort argument gebruikt bij **zon op veld langs snelwegen**.

Over bouwstenen met overwegend oranje stickers:

- Deelnemers waren kritisch over **zon op agrarische velden** (groot veld in schermer), kijk naar de kwaliteit die het nu heeft.
- Ook was er geen enthousiasme voor het gebruik van de **rafelranden van de stad** (voor zowel zon als wind). Dat sluit helemaal niet aan bij de maat van het landschap.

2.3 Scenario banner:

SCENARIO 1: Landschappelijke kenmerken als troef				
Bouwsteen		# Groene Stickers	# Oranje Stickers	Niet Geplakt
Zon				
Zon op grote daken		6	0	
Zon op agrarische gronden:	Ingepast in polderlandschap			X
	Ingepast in strandwallen			X
	Op verzilde gronden			X
	Bij bodemdaling			X
Zon op parkeerplaatsen				X
Zon op asfalt	Op fietspaden	1	0	
Wind				
	Langs waterwegen	2	0	

Zoekgebied wind:	Op droogmakerij	1	0	
------------------	-----------------	---	---	--

SCENARIO 2: Energielandschap 2.0				
Bouwsteen		# Groene Stickers	# Oranje Stickers	Niet Geplakt
Zon				
Zon op agrarische grond:	Een groot veld in de Schermerpolder	0	2	
	Langs infrastructuur in clusters			X
	Op veenpolderlandschap	0	1	
	Buffer rondom bedrijfsterreinen			X
	Transformatie van glastuinbouwgebied			X
Zon op grote daken		1	0	
Zon op kassen	Transformatie huidige functie			X
Zon op parkeerplaatsen		6	0	
Zon langs dijken				X
Zon op water		0	2	
Zon op geluidschermen	Noord-Zuid/ Oost-West	2	0	
Zon op gevels				X
Zon op asfalt				X
Wind				
Zoekgebied wind:	In duingebied	1	3	
	Langs dijken			X
	Op agrarische gronden in de Schermerpolder			X
	Langs infrastructuur			X
	Langs N-Wegen	0	1	
	In glastuinbouwgebied			X
Repoweren bestaande windturbines				X

SCENARIO 3: Lokale kracht				
Bouwsteen		# Groene Stickers	# Oranje Stickers	Niet Geplakt
Zon				
Zon op dak				X
Zon op agrarische gronden:	Rond stads- en dorpsranden			X
	Langs spoorwegen	2	1	
	Langs bedrijfsterreinen			X
	Langs wegen			X
Zon op water		0	1	

Zon op parkeerplaatsen				X
Zon op geluidschermen	Noord-Zuid/ Oost-West			X
Zon op gevels				X
Wind				
Zoekgebied wind:	Rondom bebouwd gebied	0	4	
	Rondom bedrijfsterreinen	2	0	
	Langs snelwegen			X
Repoweren bestaande windturbines				X